

Η Δημοκρατία στεφανώνει τον Δήμο

Μαρμάρινη στήλη με επίστεψη σε σχήμα ναΐσκου. Στο άνω μέρος της στήλης εικονίζεται η Δημοκρατία ορθή να στεφανώνει τον προσωποποιημένο Δήμο, ο οποίος κάθεται σε θρόνο και κρατά σκήπτρο. Στο κυρίως μέρος της στήλης είναι χαραγμένος ο νόμος κατά της τυραννίας, που ψηφίστηκε το 336 π.Χ. από την Εκκλησία του Δήμου στην Αθήνα για την προστασία της Δημοκρατίας τους από επίδοξους τυράννους. Το κείμενο που αναγράφεται ψηφίστηκε το 337/6 π.Χ. ύστερα από πρόταση του Ευκράτη, λίγο καιρό μετά τη νίκη του Φιλίππου στη Χαιρώνεια, και είχε ως σκοπό να αποθαρρύνει κάθε φιλομακεδονική κίνηση που θα έβαζε σε κίνδυνο το δημοκρατικό πολίτευμα της Αθήνας. Το ψήφισμα, σύμφωνα με την απόφαση της εκκλησίας του δήμου, αναγράφηκε σε δύο στήλες. Η μία στήθηκε στον Άρειο Πάγο και η άλλη στην Πνύκα. Όταν το 322 π.Χ. οι Μακεδόνες κατέλαβαν την Αθήνα, το ψήφισμα καταργήθηκε και οι στήλες καθαιρέθηκαν.

Μαρμάρινη στήλη, Αρχαιολογικό
Μουσείο αρχαίας αγοράς Αθηνών

Στο ψήφισμα αναφέρεται: «Τη χρονιά που ήταν επώνυμος άρχοντας ο Φρύνιχος και κατά την ένατη πρυτανεία της Λεοντίδος φυλής, κατά την οποία ήταν γραμματέας ο Χαιρέστρατος, ο γιος του Αμεινίου από τις Αχαρνές. Ο Ευκράτης, ο γιος του Αριστοτίμου από τον Πειραιά, έκανε την πρόταση, ο Ενέστρατος από την Αιξωνή, ένας από τους προέδρους, την έφερε σε ψηφοφορία, "με το καλό" για τον δήμο των Αθηναίων. Οι νομοθέτες αποφάσισαν: εάν κάποιος κινηθεί εναντίον του δήμου των Αθηναίων με σκοπό να εγκαταστήσει τυραννίδα ή βοηθήσει στην εγκατάσταση της τυραννίδας ή να καταλύσει το δημοκρατικό πολίτευμα, τότε ας είναι τιμημένος εκείνος που θα σκοτώσει αυτόν που θα επιχειρήσει κάτι από όλα αυτά. Να μην επιτραπεί σε κανέναν από τους βουλευτές της βουλής του Αρείου Πάγου, αν καταλυθεί η δημοκρατία, να προσέλθει στον Άρειο Πάγο, να πάρει μέρος στη συνεδρίαση και να λάβει αποφάσεις για κάποια υπόθεση. Εάν κάτι τέτοιο συμβεί, να στερηθούν αυτός και η οικογένειά του τα πολιτικά τους δικαιώματα, να δημευθεί η περιουσία του και να δοθεί το ένα δέκατο στη Θεά. Να αναλάβει ο γραμματέας την αναγραφή του νόμου σε δύο λίθινες στήλες και να στηθούν η μιν μία στην είσοδο του Αρείου Πάγου από την πλευρά του εισερχομένου στο βουλευτήριο και η άλλη στην εκκλησία. Για την αναγραφή των στηλών να δοθούν 20 δραχμές στον ταμία του δήμου από τα κονδύλια που δαπανώνται για τα ψηφίσματα». (Πηγή: ΕΚΠΑ, *Ελεύθερη απόδοση*).